

ŽIJEME V DOBĚ SLABÝCH MUŽŮ

Ivan Bařka | Fosfa
Technické školství

Proč Fosfa podporuje vzdělávání? Už Tomáš Bařa si uvědomoval, že tím největším bohatstvím jsou lidé, jejich schopnosti, jejich dovednosti. Talent, dalo by se říct. A proto se rozvoji talentu cílevědomě věnoval, a samozřejmě nejen v rámci svého impéria, ale v širí celého regionu. Považoval to za zcela přirozené, za nutnou podmínku své vlastní existence. Vztah Fosfy k lidem a jejich talentům je stejný.

www.mmspektrum.com/241124

Bohužel, jsme o 100 let dále, ale nejsme o 100 let lepší a chytřejší, řešíme stále tytéž problémy, které řešil už Bařa. Jen prostředky se změnily. Máme-li se bavit o talentech, musíme nutně začít u dětí. A já cítím jako motivaci, a do jisté míry i jako povinnost nabídnout mladé generaci prostor a příležitost, nabídnout jí motivaci, aby nezůstala viset ve své virtuální houpačce síti. To pro budoucnost není nejlepší.

Zdroj: Fosfa

Třída F bude náročnější než jiné odborné zaměřené střední školy. Praxi přímo ve Fosfě od prvního ročníku povedou nejlepší odborníci.

Odbornost, jazyky, charakter

Přijde mi smutné, že jako národ máme obrovský poklad, Bařu a Komenského, což by mohl být náš svatý grál, ale my se tváříme, že je to něco přežitého, co dávno neplatí. Komenský propagoval znalost jazyků již v první polovině 17. století. A my, malinká zemička s jazykem, kterým mluví pár milionů lidí na zemi, debatujeme zcela vážně o tom, jestli se máme učit jeden cizí jazyk, nebo dva. Ale hlavně, když si Komenského posuneme do současných souvislostí, zjistíme, že on byl už někdy před 400 lety propagátorem metody Learning by doing.

Jsou dvě klíčová kritéria pro výběr spolupracovníků, která uznává Bařa, a uznávám je i já – odbornost a charakter. Odbornost jste schopni naučit, pokud se jí ten dotyčný naučit chce. Ale charakter nenaučíte. Spousta lidí je odborně velmi kvalitních, ale chybí jim charakter. A takoví vám mohou rozvrátit celý kolektiv. Firma je živý, integrovaný organismus. A pokud v něm máte viry nebo rakovinu, musíte se jich zbavit, včas, i za cenu, že to bolí. Jinak vám celý organismus zahubí. Charakter je zkrátka podmínkou spolupráce, a ta je zase nezbytnou podmínkou úspěchu. Odbornost a charakter. To jsou dva hlavní důvody, proč se v projektech Fosfa Edu a Fosfa Sport nyní ještě více zaměřujeme na podporu regionálního sportu a vzdělávání. V těchto projektech nejde pouze o peníze nebo materiál. Dokonce bych řekl, že

Prvním živým a hmatatelným výsledkem našeho vzdělávacího projektu Fosfa Edu je Třída F, kterou jsme letos v září s 20 studenty otevřeli v Břeclavi.

o ně jde až v poslední řadě. Ostatně, ty jsme sportu i školám poskytovali již řadu let.

Informační není znalostní

Jedno úsloví říká, že špatné časy plodí silné muže, kteří dělají ze špatných časů dobré. Bohužel, platí i ta druhá polovina, že dobré časy plodí slabé muže, a ti z dobrých časů dělají ty špatné. My žijeme v době slabých mužů. A hledáme cestu k lepším časům. Podle mne tu cestu nemusíme hledat, protože ji známe – je to cesta vzdělání, sportu a morálních hodnot. Stačí po ní jen jít. My ve Fosfě se o takovou cestu snažíme – chceme ukázat, že existuje a že má smysl.

Je otázkou, proč stejnou cestou nejde stát. Ale odpověď není zase tak složitá – školství je logicky odrazem prostředí a systému, v němž se nachází. Kdosi tu kdysi rozhodl, že vytvoříme znalostní společnost. To zni dobře. Jen zůstal nepochopen rozdíl mezi tím, co je informační a co znalostní. Rozdíl, který pojmenoval již Einstein. Důsledkem je, že my jsme si definovali, kolik procent lidí má mít vysokoškolské vzdělání, protože jsme si namalovali rovnítko mezi kvantitou a kvalitou. Ale vysokoškolský přepracování neznamená chytřejší. Znalost je schopnost opakovat akci nebo provádět určité činnosti opakovaně, se stejnou kvalitou a stejným způsobem. A to je to, co dneska chybí.

ŘEKLI O PROJEKTU

„Se společností Fosfa spolupracujeme již řadu let, je naším generálním partnerem. Když přišel Ivan Bařka s myšlenkou dát spolupráci nový rozměr v podobě Třídy F, neváhal jsem, protože i já vidím smysl odborného a technického vzdělávání v těsném spojení školy s praxí. Duální vzdělávání, o tom se tu léta mluví, na ministerstvu se ho delší dobu snaží nějakým způsobem prosadit, Hospodářská komora po něm volá... a my ho dnes nabízíme!“

Jiří Uher, ředitel Střední školy Edvarda Beneše v Břeclavi

Inflace hodnot

Stěžujeme si na inflaci finanční, ale nevnímáme, že inflační je celá společnost. Inflaci podléhá vzdělání i tradiční hodnoty. Problém je v tom, že jako společnost tápeme, hledáme, kudy se vydat. A to je vlastně odrazem inflace hodnot, zániku evropské civilizace, jejího významu. Bohužel, školství, které by nám mohlo a mělo pomoci, tu moc ve skutečnosti nemá. Všude dnes slyšíme, že se jako země budeme věnovat robotizaci a digitalizaci. Alespoň tak to často slyšíme z úst vládních představitelů. Nevím, kdo z nich ví, co to ve skutečnosti znamená, ale vím, že rozhodně nevytváříme žádné podmínky a prostor pro to, aby se tak skutečně stalo. A to považuji za problém – nemůžete se přepracovat státním pianistou jen proto, že bude někdo říkat, že je to správné. Když chcete být dobrým pianistou, musíte začít hrát na piano, musíte

mít dobré piano a dobrého učitele, který ví, jak, co a proč vás učí. Co, proč a jak. To je zcela zásadní. A dobrým učitelem může být jenom ten, kdo opravdu ví a umí. Je velice nepravděpodobné, že vás naučí hrát na piano špatný pianista nebo že vařit vás naučí špatný kuchař. Ve školách se to ale běžně děje. Ano, asi vzbudím nevoli. Samozřejmě jsou i skvělí učitelé. Pouze je potřeba najít je a dát jim prostor, nechat je věci dělat dobře.

ŘEKLI O PROJEKTU

„Třída F je jedinečný projekt, hned v několika ohledech je daleko za rámcem toho, co je v České republice běžné. Není to ale projekt, který by se dal šířit v modelu best practices. Je silně závislý na místních podmínkách, na regionálním mikroklimatu, a především na lidech, na jejich tvrdohlavosti a vytrvalosti. Nelze jej kopírovat jako nelze do českých firem kopírovat praxi japonských podniků.“

Jiří Marek, profesor FSI VUT v Brně
a zástupce ředitele Ústavu výrobních strojů, systémů a robotiky

Pokusit se něco udělat

Pokud chceme kvalitní školství, mělo by být limitované a náročné. Nemá smysl kritizovat školství, že takové není. Není k ničemu vykládat, psát petice, vést diskuzi o ničem. Baťa vždycky říkal, a pochopil jsem to i z vlastní zkušenosti, že když má člověk problém, má jít za moudrými akademiky a oni rádi vysvětlí, proč to nebo ono nejde. Pak si má vyhrnout rukávy a udělat to. A to já chci, spolu s podobně naladěnými schopnými lidmi, které potkávám ve školách, na univerzitě a u nás ve Fosfě – pokusit se realizovat to, o čem jiní říkají, že to nejde. A jdeme do toho s vědomím, že se možná ukáže, že to opravdu nejde. Ale nepokusit se a smířit se už dopředu s tím, že to nejde, to je mnohem horší varianta.

Třída F nabízí zcela nový studijní obor Elektrotechnik pro automatizaci a robotizaci. Jeho studenti se budou moci sami rozhodnout, zda ukončí studium ve třetím ročníku výučním listem, nebo budou pokračovat ještě rok k maturitě.

I škola je služba

Současná úroveň školství, a nejen školství, je dána do značné míry tím, že se někdo rozhodl naplňovat kvóty namísto cílů. Pokud není cílem služba, o které vždy mluvil Baťa, v tomto případě služba dětem, budoucnosti, a vlastně i společnosti, tak to vždy bude končit špatně. Když je běžné, že ředitel přijal učitele, o kterém není přesvědčen, že je dobrý, ale nikoho lepšího sehnat nemohl, nečekejme kvalitní službu. To je přece děsivý kompromis. To, kdybych udělal ve firmě, tak dnes nemůžeme podporovat ani sport, ani vzdělávání, nemohli bychom financovat projekty Fosfa Sport ani Fosfa Edu. Ani v nejtěžších dobách jsem nedělal tyto typy kompromisů a nikdy je dělat nebudu. Protože na konci je vždy naplnění teorie košíku s jablky, která jsou zdravá, jen

jedno je shnilé. Ale to jedno vždy vyhraje. Pokud nemáme odvalu hned na začátku to hniijící odstranit, prohráváme.

A má to ještě jeden rozměr – jak hodnotit školu? Myslím, že je to podobné jako v podnikání. My jako Fosfa máme nějak nastavenou kulturu, ale bylo by vysoce arogantní a nekorektní, kdybychom řekli, že to je jediná správná kultura. Je spousta společností, které mají úplně jinou kulturu a jsou mnohem úspěšnější než my. To je důkaz, že nemusíme, a ani nemůžeme dělat všichni všechno stejně. A my děláme pravý opak, tlačíme na to, aby se všechno stejně dělalo. Když někdo začne věci dělat jinak, tak ho vyřizneme. Místo toho, abychom mu dali prostor a oslavovali tu jinakost, tak se jí bojíme. Projektem Fosfa Edu chceme i ukázat, že takový strach není na místě.

Investice do lepší budoucnosti

Prvním živým a hmatatelným výsledkem našeho vzdělávacího projektu Fosfa Edu je Třída F, kterou jsme letos v září s 20 studenty otevřeli v Břeclavi. Chci i touto cestou poděkovat Střední škole Edvarda Beneše v Břeclavi a Fakultě strojního inženýrství VUT v Brně, protože bez jejich zaujetí, spolupráce, a především aktivního zapojení bychom Třídou F nikdy neotevřeli. Nabízí zcela nový studijní obor Elektrotechnik pro automatizaci a robotizaci. Jeho studenti se budou moci sami rozhodnout, zda ukončí studium ve třetím ročníku výučním listem, nebo budou pokračovat ještě rok k maturitě. Ti nejlepší pak dostanou nabídku zaměstnání u nás ve Fosfě, nebo dokonce mohou pokračovat ve studiu na FSI VUT v Brně bez přijímacích zkoušek.

Nezastíráme, že to nebude zadarmo. Třída F bude náročnější než jiné odborně zaměřené střední školy, na výuce se budou podílet i profesori a doktorandi FSI VUT v Brně, praxi přímo u nás ve Fosfě od prvního ročníku povedou naši nejlepší odborníci. Studium tak klade mnohem větší důraz na praxi, na teorii v širších souvislostech a na výuku jazyků, ale podporuje i stejně důležité, ne-li důležitější, obyčejné, a přesto často opomíjené lidské vlastnosti – respekt, úctu, sebedisci-

Úspěšná firma má mít schopnost najít na podporu talentů vlastní zdroje. Fosfa je v situaci, kdy si takové projekty bez ohledu na složitost doby dovolit může.

plínu, důvěru, odpovědnost, pracovitost a spolupráci. To jsou hodnoty, které ve Fosfě vyznáváme a na nichž stavíme. Protože pouze skrze ty schopnosti, dovednosti a zmíněné hodnoty vede cesta k umění výjimečnosti. A Fosfa chce být výjimečná!

Jistě, stojí to všechno nemalé prostředky, ale už Baťa prokázal, že je to funkční model. A jako on nechtěl, tak ani já nechci žádné dotace, úvěry, politiky. To všechno věci jen komplikuje. Úspěšná firma má mít schopnost najít na podporu talentů vlastní zdroje. Fosfa je v situaci, kdy si takové projekty bez ohledu na složitost doby dovolit může, a hlavně chce, protože to chápeme jako investici do budoucnosti. Do lepší budoucnosti našich dětí. Tu totiž máme ve svých rukou. Co do jejich duší zasadíme, to tam také vyrostě. ■